

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪುನರುತ್ಥಾನ

ಸ್ವಾಮಿ ಶಾಂತಿವ್ರತಾನಂದ

ಭಾರತದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ನಾರಿಯರ ಬದುಕು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಅತಿಮುಖ್ಯವೆಂದೂ, ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜದ ಅರ್ಥಭಾಗವನ್ನೇ ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವ ಸಮಾಜ ಎಂದಿಗೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗದೆಂದೂ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಭಾವನೆಗಳೇನು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅವುಗಳು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಲೇಖಕರು ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾದ 'ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಸಂದೇಶ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ತಮ್ಮನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆಳೆಯುವ ಸಮಾಜದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ತಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವಂತೆ ಅದು ಮಾಡಿತು. ವಿಶ್ವಾತ್ಮರಾಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಹೃದಯ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಲುವಾಗಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ನಾರಿಯರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ತವಕಿಸಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ, ಸತಿ ಸಹಗಮನ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಗುಡುಗಿದರು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶೋಷಣೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಸಾರಿದರು. ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿದ್ದ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಅರಿವೂ ಅವರಿಗಿತ್ತು. ಅವರು ಅಂದಿನ ಟೆಬೆಟಿಯನ್ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, "ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದುದು." ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ

ಅವರು ತಮ್ಮ ಅವರ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷರು ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂಗು ತೂರಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ಮಾತೊಂದನ್ನು ಅವರು ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ

ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಣಕಾರರಿಗೆ 'ಸ್ತ್ರೀಯರ ಇಮೇಜ್' ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಂದು ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ: ಆಕೆ ಹೊರಗೆ ದುಡಿಯಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕೆ? ಅವಳಿಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬೇಡವೆ? ಅವಳು ಅತಿಯಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಯೇ? ಆಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪತ್ನಿಯೇ ಅಥವಾ ತಾಯಿಯೇ? ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬಾಲಾಪರಾಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿಲ್ಲ ಅವಳ ಪಾತ್ರ ಹಿಂದೆ? ಫ್ಯಾಷನ್ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಉಡುಗೆ-ಶೋಡುಗೆಗಳನ್ನು ಪುರುಷರು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ? ಜಾಹೀರಾತು ಆಧಾರಿತ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಒಂದು ನಗಪಾಟಲಿನ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಸಹಜವಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಅವಳು ಒಪ್ಪಿ

ಯಾಳೆ? ಅಥವಾ ಅವಳು ಫ್ಯಾಷನ್‌ನ್ನು ಧಿಕೃತಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯಮ, ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ನಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆ? ಅವಳ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು - ಇತ್ಯಾದಿ.

ತನ್ನಿಂದ ಸಮಾಜ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದೇನನ್ನು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಕೆಲವು. ದೂಷಣೆ ಅಥವಾ ಮುಖಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ಹತಾಶಳಾದ ಆಕೆಗೆ ತನ್ನಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಸಂತೋಷವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಈಗಂತೂ ಆಕೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೂ ದುಡಿಯಲೇಬೇಕು, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮತ್ಯಕ್ತಿ ಗಾಗಿಯೂ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸಂಬಳ ಅಥವಾ ಕೂಲಿಯ ಹಣ ಪಡೆಯಲು, ಪುರುಷರು ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ತ್ರೀಯು ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಮೌಲ್ಯದ ಅರಿವೇ ಆಕೆಗೆ ಇಲ್ಲ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಬದುಕುವ ರೀತಿ ವೇಗವಾಗಿ ಬದಲಾಗದಿರುವುದರಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಸಹೋದರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರ ಹೊಂದಬಹುದೇನೋ! ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಪುರುಷನಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪುರುಷರ ಕೆಂಗಣ್ಣಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಏಕೋಟಿ ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಕಾರ್ಮಿಕರು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು

ಬಹುತೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಧರ್ಮವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

“ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಧರ್ಮನಾಶ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಮತ. ಈಗಿನ ಸಮಾಜದ ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಧರ್ಮ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಅನ್ವಯಿಸದೇ ಇದ್ದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.” (ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂಪುಟ ೪, ಪು. ೧೮೯)

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಧರ್ಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕೇವಲ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಮೂಲತಃ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ‘ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣ’ ವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

“ವಿಧವೆಯರ ದುಃಖವನ್ನು ಶಮನ ಮಾಡದ, ಅನಾಥರ ಬಾಯಿಗೆ ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನವನ್ನು ಕೊಡದ ಧರ್ಮದಲ್ಲಾಗಲಿ, ದೇವರಲ್ಲಾಗಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ.” (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂ. ೪, ಪು. ೧೯೪) ಎಂಬ ಮಾತು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮದ ಸಾರಸರ್ವ ಸ್ವವೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು. ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ಸ್ವಭಾವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವನು ದಾಸ್ಯದ ಶೃಂಖಲೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಬಿಡಲು ಹಫಹಪಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ತವಕ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆಂತರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬರೀ ಬಾಹ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಮುದವನ್ನು ನೀಡಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಧರ್ಮವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅದು ಮಾನವನನ್ನು ತನ್ನ ನೈಜ ನೆಲೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ, ಲಿಂಗ, ಜಾತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಮೀರಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ, ನಿರ್ಭೀತನನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಳಕೆಳೆಯುವ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿನಿಲ್ಲಲು ನಿರ್ಭೀತಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಧರ್ಮವು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿದೇಶಿ ದಾಳಿಕೋರರ ಆಕ್ರಮಣ, ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಮಟುತನ, ವೇದಕಾಲದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿರುದ್ಧ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅಪಮಾನಗಳು ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ, ಸತಿ ಪದ್ಧತಿ ಮುಂತಾದ ಅಮಾನವೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಗಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡದಿರುವುದೇ ಅವರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ತೊಡಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಆಲೋಚಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಸ್ತಕದ ತುಂಬ ತುಂಬಿಸುವುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ

ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ ಶೀಲ ನಿರ್ಮಾಣದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುವುದು.

ಭಾರತದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರನ್ನು ಕಂಗಡಿಸಿತ್ತು. ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ಸಂಕಟಪಟ್ಟರು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೇವಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲ, ಅವರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಜಗನ್ನಾತೆಯ ಸ್ವರೂಪವೇ ಎಂದು ಅವರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸಾರಿದರು. ಭಾರತದ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣದೆ ಇರುವುದು ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತನ್ನೂ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಭಾರತೀಯ ನಾರಿಯರ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಠವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅವರು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿ, ಹಲವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವಿವಾಹಿತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ತುಳಿದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭವಿಷ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವರ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು:

“ನಾವು ಘೋರ ಪಾಪಿಗಳು. ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಹೇಯವಾದ ಕ್ರಿಮಿಗಳು, ನರಕಕ್ಕೆ ದ್ವಾರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಕರೆದುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪತನವಾಗಿದೆ.”

ಸತಿ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹದಂತಹ ತುಚ್ಛವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳು ವಿವೇಕಹೀನ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಅಭಿಮತ. ಇಂತಹ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದರು:

“ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಸತಿ ಮಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಪತಿಭಕ್ತಿ ಎಂಥದ್ದು? ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಜನರಿಂದ ಪುಣ್ಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು? ಅವರನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಜನಗಳ ಬಂಧನವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬಿಡಿಸಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದು.” (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂ. ೫, ಪು.೧೨೩)

ಆದರೆ ಅಮಾನವೀಯವಾದ ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಗೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ವಾದ. ಮೊಘಲರ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿದ ಭಾರತ, ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮಾನ ಕಾಪಾಡಲು ಈ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿತು ಎಂದರು. ಕಂದಾಚಾರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದವರು ತಮ್ಮ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಜನರು ಕುರಿಗಳಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಬಾಲ್ಯ

ವಿವಾಹವೂ ಅಷ್ಟೇ ಖಂಡನೀಯ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವರ ಮತ್ತು ಬಾಲಿಕಾವಧುವಿನ ನಡುವೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಂತರ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಬಾಲಿಕೆ ಹದಿಹರೆಯ ತಲುಪುವ ಮುನ್ನವೇ ವಿಧವೆಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಂತರ ಅವಳ ಬಾಳು ಘೋರ. ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ, ಜೊತೆಗೆ ಆಗಿನ ‘ಹಿಂದೂ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು’ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು! ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಅವರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಕಸಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಥರಾಗುವ ಮುನ್ನವೇ ಅವರು ತಾಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಗ ಬಹಳಷ್ಟು. ೧೮೯೩ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೮ರಂದು ಹರಿಪದ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ತಮ್ಮ ಮನದ ಬೇಗುದಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ:

“ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿ ನೀತಿ ಬಾಹಿರರಾಗುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಭಯ! ಮನು ಏನು ಹೇಳಿರುವನು? - ‘ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಂತೆಯೇ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ವಿದ್ಯಾವಂತೆಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.’ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುವಂತೆ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವ್ರತವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನೀಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇನು?” (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂ. ೪, ಪು.೧೦೦)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಂದು ಹೊರೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಸ್ವಾಮೀಜಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ತಾಯಿತಂದೆಯರು ಅವರನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿ ಮನೆಯಿಂದ ಅಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ‘ದುಹಿತ’ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ದುಹಿತ ಎಂದರೆ ‘ಗೌಳಿಗಿತ್ತಿ’. ಇದನ್ನು ತಿರುಚಿ, ‘ಮನೆಯ ಹಾಲನ್ನೆಲ್ಲ (ಸಂಪತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ) ಬರೆದು ಮಾಡುವವಳು’ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿಗೆ ೧೨ ವರ್ಷಗಳಾಗುವ ತನಕ ಮದುವೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ, ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ ವರನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಗುಡುಗಿದರು:

“ಈ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೆಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಅಬ್ಬರವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ, ‘ಅಯ್ಯೋ! ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಹಾಳಾಯಿತು!’ ಎಂದು ಕೂಗಾಡಿದರು. ಹನ್ನೆರಡು ಅಥವಾ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತಾಯಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಧರ್ಮದ ಸಾರವೆಲ್ಲ ಮದುಗಿಕೊಂಡಿರುವುದಂತೆ! ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವವರು ‘ಇದು ಎಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ! ಇವರದು ಎಂತಹ

ಧರ್ಮ!' ಎಂದು ಸಹಜವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವರು.." (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂ.೮, ಪು.೩೧೦).

ಸ್ತ್ರೀಪರವಾದ ಅವರ ಕಾಳಜಿ ಕೇವಲ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಸ್ಪನ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡುವಾಗ ಕೇಳಿದರು, "ಯಾವ ದೇಶ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಅಪಮಾನಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ?" ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಭೂಮಿ-ಕಾಣಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರು. ಯುರೋಪು ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ ದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಧನಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಗಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಯುಗಯುಗ ಗಳಿಂದ ಅಪಮಾನಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಅವರು ಅನಂತ ಸಹನೆ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗಳ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ." ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸತಿ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಗಳಂತಹ ಅಮಾನುಷ ಪದ್ಧತಿಗಳಿದ್ದರೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸುಡುಗಂಬ ದಲ್ಲಿ ಸುಡುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.

ವೇದಾಂತದ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪುನರುತ್ಥಾನ ಸಾಧ್ಯ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಈ ವಾಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ದೃಢತೆಯನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ:

"ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿರುವಳು. ಇದ ರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ, ಅನಂತ ತಾಳ್ಮೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವಳು ಒಂದು ಭಾವನೆಗೆ ನಿಷ್ಠಳಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಅವಳು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರುವಳು. ಇದೇ ಅವಳನ್ನು ಮುಕ್ತಿಗೂ ಒಯ್ಯುವುದು. ನಾವು ವೇದಾಂತಿ ಗಳಾಗಿ ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಉದಾತ್ತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅನು ಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇದು ದೊರೆಯ ಬೇಕು... ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ, ಶಂಕರ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಉದಾತ್ತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಆದರೆ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಅದು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ವೇದಾಂತದ ಸಂದೇಶದಂತೆ ಬಾಳುವುದನ್ನು ಈ ಹೊಸ ಯುಗವು ನೋಡಬೇಕು. ಇದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಬರ ಬೇಕು." (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂ.೧, ಪು.೩೪೫)

ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಆದರ್ಶ ಸ್ತ್ರೀಯ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅರ್ಧ ಶತಮಾನ ಕಳೆದರೂ ಅವರಿತ್ತ ಸ್ಪೈರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಫೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಜನರು ನನೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಸಹೋದರಿಯರಾದ ನಿವೇದಿತಾ, ಕ್ರಿಸ್ಟೀನ್, ಹರಿದಾಸಿ, ಮೀಡ್ ಸಹೋದರಿಯರು, ಜೊಸೆಫೀನ್ ಮೆಕ್‌ಲಿಯಾಡ್, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು. ಅಪಾರ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಾಗಿದ್ದ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ನಡೆದರು. ಮಾನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ

ಯವರ ನಿರ್ದೇಶಾನುಸಾರ ಸೇವೆಮಾಡುತ್ತಾ ಸ್ತ್ರೀಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ನಾಯಕಿಯರಾದರು, ಶಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾದರು; ಶಾಂತಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ೧೯೪೭ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಹೋ ದರಿ ಲಲಿತಾ ಅವರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದವರು ಆಕೆಯ ಅಪರೂಪದ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗದೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರ ಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆಕೆಯ ವಯಸ್ಸು ೯೦ನೂ ಮೀರಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವರ ಮುಖ, ಮನಸ್ಸು, ಚೇತನ ಆಕೆಯ ಸ್ಥಿರ ಸಂಕಲ್ಪದ ದ್ಯೋತಕ ವಾಗಿದ್ದವು. ನಿರುತ್ಸಾಹವೆಂಬುದರ ಪರಿಚಯವೇ ಆಕೆಗೆ ಇರ ಲಿಲ್ಲ. ಜೀವನವನ್ನು ಆಕೆ ಅನುಗ್ರಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರು.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಗತ್ಯ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಕೆ ತನ್ನ ಹಾಗೂ ಪುರುಷರ ಪುನರುತ್ಥಾನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಇಂದು ಅಮೆರಿಕದ ವೇದಾಂತ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥರಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಮ್ರರಾಗಿ ಲೋಕಹಿತ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶಾರದಾ ಮಠ ಮತ್ತು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾರದಾ ಮಿಷನ್ ಎಂಬ ಸಂಘವು ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ, ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಕೇಂದ್ರ ವಾಗಿದೆ.

ಪೂರ್ವವಿರಲಿ, ಪಶ್ಚಿಮವಿರಲಿ ಜನರು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಅಸ ಭೃತೆ, ಅನರ್ಥ ಮತ್ತು ಅನಾದರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಭ್ರಮೆ ನಿರಸನ ಗೊಂಡಾಗ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ, ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೊಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ, ಉದ್ದೇಶವಿದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಅವ ರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಮೂಡುವುದು. ಕೆಲವು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ನಡುವಣ ಸಮರ ಎಂದಿಗೂ ಮುಗಿಯದು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಪಾತ್ರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ, ಅವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವೇ ಹೊರತು ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದಿಸಿದರು. ಸ್ತ್ರೀ ಅಥವಾ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮೇಲಲ್ಲ, ಯಾರೂ ಕೀಳಲ್ಲ ; ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತದ ಎರಕ ದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ - 'ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಂ'. ಒಂದೇ, ಎರಡಲ್ಲ ಎಂದು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ರಿಬ್ಬರೂ (ಪ್ರಕೃತಿ-ಪುರುಷ) ಒಂದೇ ಸತ್ಯದಿಂದ ಆದವರು. ಶಿವ-ಶಕ್ತಿಯರು ತೋರಿಕೆಗೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ - ಬೆಂಕಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸುಡುವ ಶಕ್ತಿಯಂತೆ.

೧೮೯೩ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೮ರಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಶಿಕಾಗೋದಿಂದ ಹರಿಪದ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಭಾರ ತೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಕಳಕಳಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ:

“ಅಬ್ಬ! ಅವರು (ಅಮೆರಿಕದ ಸ್ತ್ರೀಯರು) ಎಷ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಗಿರುವರು! ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಪೌರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವವರು ಅವರೇ... ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಕೂಡ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ!... ಇಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವರು. ಅದಕ್ಕೇ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದು, ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವುದು, ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹಭರಿತರಾಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ನಾವೇಕೆ ಗುಲಾಮರಂತೆ ಇರುವುದು? ದುಃಖದಲ್ಲಿ ನರಳುವುದು, ಸತ್ತಂತೆ ತೋರುವುದು? ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.” (ಕ್ರೈಶ್ಚಿಯನ್, ಸಂ. ೪, ಪು. ೧೦೦)

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಸಾಧನ : ಸೂಕ್ತ ಶಿಕ್ಷಣ

“ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿ” ಎಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. “ಅನ್ಯ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ - ನಾನ್ಯಃ ಪಂಥಾ ವಿದ್ಯತೇಽಯನಾಯ”. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೀತೆ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ದಮಯಂತಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಇತರ ಆದರ್ಶ ನಾರಿಯರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ. ನಿಃಸಾರ್ಥಕತೆ ಮತ್ತಿತರ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ. ಅವರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ, ಗೃಹ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಅಡುಗೆ, ಹೊಲಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ. ಆದರೆ ಕತೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಓದುವುದು ಬೇಡ. ಅವು ಅವರ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಲಿನಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಹಣ್ಣಿನ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತಿತರ ಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು, ಛಾಯಾಚಿತ್ರಣ, ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ಆಲಂಕಾರಿಕ ಕೆಲಸಗಳು, ಕಸೂತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಯಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳೂ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು, ಸೂಕ್ತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ದೊರೆತರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯಬಲ್ಲರು ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಬೌದ್ಧಿಕ ಅಥವಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅವರು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. “ನೀನಾವ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿಗೆ ಅನರ್ಹರೆಂಬುದನ್ನು ಓದಿರುವೆ?” ಎಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಕ್ರೈಶ್ಚಿಯನ್, ಸಂ. ೪, ಪು. ೧೦೩)

‘ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಬಲೆಯರು, ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು’ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

“ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಪರಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಈ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಅವರು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯ ಪಾಠವನ್ನೂ ಕಲಿಯುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.” (ಕ್ರೈಶ್ಚಿಯನ್, ಸಂ. ೪, ಪು. ೧೦೦)

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರಥಮ ಷರತ್ತು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು. ಅವರೆಂದೂ, ‘ನಾನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಲ್ಲೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೇ ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಿದರು. ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು, ತಮ್ಮ ಈಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ರೋಗಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಅದನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ತೊಲಗಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಕೀಳರಿಮೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಬಾರದು. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅವರು ಪುರುಷರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಅನುಕರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ಪುರುಷರು ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಗು ತೊರಿಸಲೂ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

“ಸ್ತ್ರೀ-ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ನೀವಾರು? ನೀವೇನು ದೇವರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿಧವೆಯನ್ನು, ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಆಳುವುದಕ್ಕೆ? ಬದಿಗೆ ಸರಿಯಿರಿ! ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಕ್ರೂರಿಗಳೆ, ಇತರರನ್ನು ನಾವು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವಿರಾ? ಬದಿಗೆ ಸರಿಯಿರಿ!... ನೀವು ಯಾರಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾರಿರಿ. ಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಸೇವೆ ಮಾಡಬಹುದು.” (ಕ್ರೈಶ್ಚಿಯನ್, ಸಂ. ೩, ಪು. ೧೨೩-೨೪)

ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಇರುವ ಸೂಕ್ತ ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸಬಲರನ್ನಾಗಿಸುವುದು.

ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಆಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಗಮನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಆಚೆಗೇ ಬಾರದಿದ್ದ ಶೋಷಿತ, ಅವಿವಾಹಿತ, ವಿಧವೆಯರ ಕಡೆಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅಂತಹವರನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಸಂನ್ಯಾಸಿನಿಯರನ್ನು ತಯಾರಿ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಆಲೋಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ತ್ಯಾಗ-ಸೇವೆಗಳೆಂಬ ಆಸ್ರಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಾಗಿ ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದೇ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಗ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಉನ್ನತವಾಗಿ ಫಲಿಸಿ, ಸಮಾಜವು ಶೀಘ್ರ ದಲ್ಲೇ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಶ್ರದ್ಧಾವಂತ ಬೋಧಕಿಯರ ಮೂಲಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣ ನಿಜಕ್ಕೂ ಹರಡುತ್ತದೆ ಎಂದರು.

ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಿಜವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದರು. ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಲ್ಲ ದರ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬುದು ಸ್ವಾಮೀಜಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿ ದಂತೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಪ್ರತಿ ಯಾಗಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾಳೆ, ಇದ ರಿಂದ ಇಡೀ ಸಂಸಾರವೇ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜ್ಞಾನ, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗ ಮನೋ ಭಾವಗಳು ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು.

ಭಾರತದ ಆದರ್ಶ ಸ್ತ್ರೀ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ತಳ ಹದಿಯೇ 'ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗೆಗಿನ ಗೌರವ'ವಾಗಿತ್ತು. 'ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪೂಜ್ಯಭಾವದಿಂದ ಕಾಣುವುದು' ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮ, ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮೂಲಾಧಾರ ವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು 'ಮಹಾಮಾತೆ'ಯ ಸ್ವರೂಪ ವೆಂದೇ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದರೆ ತಾಯಿ ಎಂದು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

“ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ಮಹಿಳೆ ತಾಯಿ. ಮಹಿಳೆ ಮೊದಲು ತಾಯಿ, ಅನಂತರವೂ ತಾಯಿಯೇ. ಹಿಂದೂ ಮನಸ್ಸಿ ನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ತಾಯಿತನವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ದೇವರನ್ನು ತಾಯಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.” (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂ.2, ಪು.೧೫೨)

ಸ್ತ್ರೀತ್ವವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದು ಮಾತೃತ್ವ. ಈ ಮಾತು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾತೃತ್ವ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ. ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಮಗುವಿನಲ್ಲೂ ಇದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಮಹಾಮಾತೆಯ ಸ್ವರೂಪವೇ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಭಾರತದ ನರನಾಡಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆದರ್ಶದ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಪಮಾನವಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಮಾತೃ ಸ್ವರೂ ಪಿಣಿಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕೇಡು ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಸೀತೆ ಮತ್ತು ದ್ರೌಪದಿ ಯರಿಗಾದ ಅಪಮಾನ. ಹಿಂದೂಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಡನ್ನು ಭಾರತ ಮಾತೆ ಎಂದೇ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಾಯಿ ಮತ್ತು ತಾಯ್ನಾಡನ್ನು

ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೇದಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಭಾವನೆಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಹಿಂದೂಗಳ ಕುಟುಂಬದ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭವೇ ತಾಯಿ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

“ತಾಯಿ ಪ್ರೇಮದ ಆದರ್ಶ. ಆಕೆ ಗೃಹವನ್ನು ಆಳುವಳು. ಗೃಹ ಅವಳ ಅಧೀನ.” (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂ.2, ಪು.೧೫೪)

ಲ್ಯಾಪೆಲ್ ಗ್ರಿಫಿನ್ ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕ 'ಫೇಮಸ್ ವಿಮೆನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ'ದ ಪ್ರವೇಶಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ:

“ಪ್ರಾಚ್ಯ ದೇಶದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯೂರೋಪಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರಂತಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಗೃಹ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಮಹತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಅವರ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಉನ್ನತವಾಗಿದೆ.”

ಭಾರತದ ಪುನರುತ್ಥಾನವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪುನರು ತ್ಥಾನವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ನಂಬಿದ್ದರು. ಆನಿ ಬೆಸೆಂಟರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದಾದರೆ:

“ಭಾರತದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿಶಾಲವಾದ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಬದುಕನ್ನು ಪಡೆಯುವವರೆಗೂ ಭಾರತ ತನ್ನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಗಳಿಸಲಾರದು. ಭಾರತದ ವಿಮೋ ಚನೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿದೆ.”

ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪುರಾತನ ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿ ಮರಳಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅತ್ಯಂತ ಪೂಜ್ಯರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಭವ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ:

“ಹೇ ಭಾರತ! ನಿಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆದರ್ಶ ಸೀತಾ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ದಮಯಂತಿಯರು. ಮರೆಯದಿರಿ. ನೀವು ಪೂಜಿಸುವ ಜಗದೀ ಶ್ವರನು ತ್ಯಾಗಿಗಳು ಚೂಡಾಮಣಿ, ಉಮಾವಲ್ಲಭ ಶಂಕರ, ಮರೆಯದಿರಿ... ಮರೆಯದಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ ಅನಂತ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಜಗಜ್ಜನನಿಯ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದ ಕಾಗಿ ಇರುವುದು.” (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂ.೫, ಪು.೯೯೮-೯೯)

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಸ್ವಾವ ಲಂಬಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಿದರು.

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಸೀಮಿತ ವಾಗಿರಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನಿರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತಾರೂ ಇದನ್ನು ಅವರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ತಾವೇ ಬಗೆಹರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ತ್ರೀ ಪುನರುತ್ಥಾನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಖಚಿತ ನಿಲುವಾಗಿತ್ತು. ✨